

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Кафедра філософії

ФІЛОСОФІЯ

*Методичні рекомендації з організації самостійної роботи та виконання
контрольних робіт студентами-бакалаврами заочної форми навчання*

Харків
2019

Загальні вимоги і методичні вказівки з виконання контрольних робіт

Робоча програма курсу «Філософія», розроблена на кафедрі філософії НТУ «ХП», передбачає виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи за пропонованою тематикою. Зарахована контрольна робота служить підставою для допуску студента до іспиту з дисципліни. Контрольні роботи необхідно виконати до початку сесії, завітати в деканаті заочного факультету. Якість контрольної роботи перевіряють викладачі кафедри до початку сесії.

При виконанні контрольної роботи з філософії особливе значення надається самостійності суджень, опрацюванні навчальної та довідкової літератури, першоджерел. Виконана студентом контрольна робота допоможе оцінити рівень знань, отриманий студентом в процесі самостійного вивчення курсу філософії. Якість контрольної роботи оцінюється, перш за все, з того, наскільки правильно, точно і самостійно студент дає відповіді на поставлені питання.

Метою контрольної роботи є:

- придбання студентом НТУ «ХП» вміння самостійного вивчення курсу «Філософія», що включає засвоєння матеріалу навчальної та довідкової літератури з філософії різних шкіл, напрямків, типів раціональності й ірраціональності, що надає можливість вільного вибору акцентів при викладі матеріалу і виразу симпатій до тих чи інших філософських напрямків;
- вироблення здатності працювати з першоджерелами, в якій слід уникати прямого конспектування тексту, рекомендується зосередити увагу на «цитованні» і «коментуванні»;
- оволодіння філософською термінологією та категоріями, які використовуються при розгляді теми;
- систематизація та викладення отриманих знань у відповідності з логікою обраної теми.

Зміст контрольної роботи будується таким чином, щоб студент послідовно опанував навички самостійної дослідницької діяльності та вміння оперувати науковою інформацією.

Тема контрольної роботи обирається студентом самостійно із переліку запропонованих тим в відповідності до останньої цифри номера залікової книжки. Наприклад, остання цифра номера Вашої залікової книжки є «7». У цьому випадку Ви можете обирати теми під номерами: 7, 17, 27 і т.п. Якщо остання цифра номера залікової книжки «1», то можна обирати з тим під номерами: 1, 11, 21 і т.п. Таким чином, кожен студент має можливість вибрати одну з кількох тем, що дозволяє врахувати як його інтереси в області філософії і логіки, так і можливості доступу до необхідної для написання роботи літератури. При виконанні контрольної роботи студент має право висвітлювати обрану тему на основі будь-якого методологічного підходу, представленого в сучасній науці. У роботі необхідно відобразити:

- знання основних моментів обраної теми, суті викладеного матеріалу;

- вміння висвітлити проблему конкретно і чітко;
- здатність зробити висновки з аналізу проблеми, розкрити значення цього аналізу для суспільного розвитку.

Процедура роботи над темами контрольної роботи

1. Підбір літератури, збір, вивчення та обробка матеріалів.

Після вибору студентом тем контрольної роботи необхідно **знайти наукову літературу** за обраними темами. Список основної та допоміжної навчальної літератури наведений нижче. Також допомогти з вибором навчальної та наукової літератури можуть працівники методичного кабінету кафедри філософії (906 ауд. корпусу У1). При необхідності Ви можете звернутися до бібліотеки НТУ «ХП» (та інших наукових бібліотек), а також знайти літературу на наукових ресурсах глобальній мережі Інтернет.

Добір літератури в бібліотеці здійснюється за допомогою алфавітного та систематичного каталогів і за спеціальними пошуковим сайтам в мережі Інтернет. Вивчаючи літературу, слід робити виписування, фіксувати на папері власні думки, складати конспекти того, що прочитали і формулювати тези розділів контрольної роботи. У процесі написання контрольної роботи студент має використати не менше 3-х найменувань навчальної літератури і не менше 3-х найменувань наукової літератури, слід також користуватися допоміжною літературою: словниками та хрестоматіями.

Після накопичення достатнього матеріалу, можна приступати до його **осмислення і систематизації** матеріалу. Автор роботи, спираючись на накопичений матеріал, повинен висловити свій інтерес до даної теми.

Після осмислення і систематизації літератури, студент може приступити до наукової обробці матеріалу і складання **плану** відповіді на кожне з питань контрольної роботи.

Звичайна структура плану включає в себе:

1. **Вступ**, в якому містяться обґрунтування теми та її значущості, пояснення причин, чому вибрана саме ця тема, чим зумовлений інтерес до неї. Потім дається огляд літератури з обраної теми. У вступі повинна бути чітко сформульована мета, яку автор ставить перед собою, і за допомогою яких завдань вона буде реалізуватися.
2. **Основна частина**, в якій розв'язується проблема у відповідності з поставленими завданнями. Основна частина зазвичай розділяється на декілька параграфів (підрозділів). обов'язковими є посилання в тексті на цитовані джерела. Цитати обов'язково беруться в лапки й робляться виноски (або в тексті в дужках після цитати, або внизу сторінки).
3. **Висновок** містить результати осмислення проблеми, висновки, до яких приходять автор контрольної роботи, а також оцінку значущості цих висновків для практики або для подальшого вивчення проблеми. Висновки повинні відповідати поставленим завданням.

4. Список літератури. Він складається в алфавітному порядку в такій послідовності: документи, енциклопедії, словники, довідники, монографії, навчальні посібники, журнальні та газетні статті, сайти мережі Інтернет. Оформлення контрольної роботи повинно відповідати вимогам державного стандарту.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ РОБОТИ 15-20 сторінок машинописного тексту.

КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ, що не відповідають даним вимогам, **не будуть зараховані!**

Виконана контрольна робота передається до заочного факультету НТУ «ХП».

Якщо робота «зарахована», але рецензент зробив зауваження з окремих питань, то студент повинен врахувати їх при підготовці до іспиту.

Якщо контрольна робота «не зарахована», студент повинен переписати контрольну роботу з урахуванням зауважень рецензента і, приклавши до неї перший варіант з рецензією, передати її для повторної перевірки.

З усіх питань, що виникають в процесі виконання контрольної роботи необхідно звертатися до викладача в дні встановлених консультацій. Графік консультацій можна знайти на кафедрі філософії – ауд. 904 У1.

До іспиту допускаються тільки студенти, чия контрольна робота зарахована.

Тематика контрольних робіт

1. Загальна характеристика філософської думки Стародавнього Сходу.
2. Антична натурфілософія. Атомізм.
3. Проблема людини у вченні Сократа та її подальша трансформація в античній філософії.
4. Ідеалізм Платона та його розвиток в античній філософії
5. Філософія Аристотеля та її значення
6. Основні риси та етапи розвитку середньовічної філософії
7. Філософія Фоми Аквінського
8. Натурфілософська проблематика часів Відродження (М. Копернік, Дж. Бруно, Г. Галілей та ін.)
9. Гуманізм епохи Відродження та сучасність.
10. Особливості філософії Нового часу.
11. Емпіризм Ф. Бекона та його еволюція у Новий час
12. Метод і система філософії Р. Декарта
13. Основні ідеї епохи Просвітництва та їх значення
14. Загальні особливості та основні досягнення німецької класичної філософії.
15. Теорія пізнання І. Канта
16. Етичне вчення І. Канта
17. Діалектика Г. Гегеля
18. Зміст та особливості філософії марксизму
19. Некласична філософія в Західній Європі в ХІХ ст.
20. Основні риси і напрямки сучасної філософії Заходу.

21. Основні ідеї і особливості антропологічної філософії в ХХ-ХХІ ст.
22. Філософія науки у ХХ-ХХІ ст.
23. Особливості релігійної філософії ХХ ст.
24. Проблема ірраціонального у філософії ХХ – ХХІ ст. (психоаналіз, екзистенціалізм, герменевтика та ін.).
25. Філософія постмодернізму.
26. Соціально-філософські концепції ХХ-ХХІ ст.
27. Національні особливості філософії України.
28. Філософія Г.С. Сковороди.
29. Філософія України в ХІХ ст.
30. Філософія України в ХХ-ХХІ ст.

Рекомендована література

І. Підручники, навчальні посібники та загальні праці:

Основним рекомендованим навчальним посібником є

Філософія: навчальний посібник. За ред. О.М. Бардіна, М.П. Требіна. – Харків: НТУ „ХП”, 2012. – 432 с.

Українською мовою:

1. Бичко І.В., Бойченко І.В., Бойченко М.І., Бузький М.П., Табачковський В.Г. Філософія: Підручник для студентів вищих закладів освіти.-Київ: Либідь, 2001.- 406 с.
2. Бичко І.В. та ін. Історія філософії: Підручник для студентів вищих закладів освіти.-Київ: Либідь, 2001.
3. Бичко І.В., Бичко А.К., Бузький М.П. та ін. Філософія: Курс лекцій.- 2-е вид.- Київ: Либідь, 1994.- 574 с.
4. Володимир Кондзьолка. Історія середньовічної філософії. - Львів: Світ, 2001.
5. Горський В.С. Історія української філософії: Курс лекцій.- Київ: Наукова думка, 1996.- 286 с.
6. Заїченко Г.А. та ін. Філософія.- Київ: Вища школа, 1995.- 455 с.
7. Історія філософії на Україні.- У 3 т.- Т. 1// В.М. Нічик, В.С. Горський, М.В.Попович, Б.О.Лобовик, В.О. Зоц.- Київ: Наукова думка, 1987.- 399 с.
8. Історія філософії: Підручник. // А.К. Бичко, І.В. Бичко, В.Г. Табачковський. - Київ: Либідь, 2001.
8. Філософія: Підручник. // Андрущенко В.П., Волович В.І., Горлач М.І., Головченко Г.Т., Губерський Л.В., Єфімець О.П., Кремінь В.Г. Підберезський М.К., Рибалко В.К. / За ред. проф. М.І. Горлача, проф. В.Г. Кременя, проф. В.К. Рибалка. - Харків: Консум, 2001. - 671 с.
9. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: Онтологія людини.- Київ: Абрис, 1995.- 335 с.
10. Огородник І.В., Русин М.Ю. Українська філософія в іменах: Навчальний посібник.- Київ: Либідь, 1997.- 327 с.

11. Паславський І.В. З історії розвитку філософських ідей на Україні в кінці XVI- першій третині XVII ст.-Київ: Наукова думка, 1984.- 128 с.
12. Тарасенко М.Ф., Русин М.Ю., Бичко І.В. та ін. Історія Філософії України: Підручник.- Київ: Либідь, 1994.- 413 с.
13. Федів Ю.А., Мозкова Н.Г. Історія Української філософії.-Київ: Україна, 2001.- 510 с.
14. Філософія: Навчальний посібник. - Київ: Каравела, 2002 - Львів: "Новий світ-2000.
15. Чижевський Дмитро. Нариси з історії філософії на Україні.- Київ: Орій, 1992.- 229 с.

Російською мовою:

1. Алексеев, П. В. Философия : учеб. для вузов / П. В. Алексеев, А. В. Панин. – М. : ТЕИС, 1996.
2. Алексеев, П. В. Философия : учеб. / П. В. Алексеев, А. В. Панин. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Проспект, 1997.
3. Асмус, В. Ф. Античная философия / В. Ф. Асмус. – 3-е изд. – М. : Высш. шк, 1999.
4. Барулин, В. С. Социальная философия : учеб. для вузов. В 2 ч. / В. С. Барулин. – М. : Изд-во МГУ, 1993.
5. Блинников, Л. В. Краткий словарь философов : учеб. пособие / Л. В. Блинников. – М. : Наука, 1994.
6. Введение в философию : учеб. для высш. учеб. завед. Ч. 1 / под ред. И. Г. Фролова. – М. : Политиздат, 1989.
7. Введение в философию : учеб. для высш. учеб. завед. Ч. 2 / под ред. И. Г. Фролова. – М. : Политиздат, 1990.
8. Виндельбанд, В. История философии : пер. с нем. / В. Виндельбанд. – Киев : Ника-Центр: Вист-С, 1997.
9. Вольф, Р. П. О философии : учеб. для вузов : пер. с англ. / под ред. В. А. Лекторского, Т. А. Алексеевой. – М. : Аспект Пресс, 1996.
10. Вундт, В. Введение в философию : пер. с нем. / под ред. А. Л. Субботина. – М. : [ЧеРо], 1998.
11. Горбачев, В. Г. История философии : учеб. пособие. / В. Г. Горбачев. – 2-е изд. – Брянск : Курсив, 1998.
12. Горфункель, А. Х. Философия эпохи Возрождения : учеб. пособие / А. Х. Горфункель. – М. : Высш. шк., 1980.
13. Гуревич, П. С. Философская антропология : учеб. пособие / П. С. Гуревич. – М. : Вестник, 1997.
14. Замалеев, А. Ф. Курс истории философии : учеб. для вузов /

- А. Ф. Замалеев. – 2-е изд., доп. и переаб. – М. : Магистр, 1996.
15. Зангиров, В. Г. Философия в актуальных проблемах : учеб. пособие / В. Г. Зангиров. – Хабаровск : ДВГУПС, 1998.
 16. Зотов, А. Ф. Западная философия XX века : учеб. пособие / А. Ф. Зотов, Ю. К. Мельвиль. – М. : Интерпракс, 1994.
 17. История современной зарубежной философии: компаративистский подход : для высш. шк. – СПб. : Лань, 1997.
 18. История философии в кратком изложении / пер. с чеш. И. И. Богута. – М. : Мысль, 1995.
 19. История философии : учеб. пособие для вузов / А. Н. Волкова [и др.]. – М. : ПРИОР, 1997.
 20. История философии: Запад–Россия–Восток : учеб. для вузов в 2 кн. / под ред. Н. В. Мотрошиловой. – М. : «Греко-латинский кабинет» Ю. А. Шичалина. – Кн. I : Философия древности и средневековья. – 1995; – Кн. II : Философия XV–XIX вв. – 1996.
 21. История философии : учеб. / отв. ред. В. П. Кохановский, В. П. Яковлев. – Ростов н/Д : Феникс, 1999.
 22. Канке, В. Философия. Исторический и систематический курс : учеб. для вузов / В. А. Канке. – М. : ЛОГОС, 1996.
 23. Канке, В. А. Основы философии : учеб. для сред. спец. учеб. завед. / В. А. Канке. – М. : Логос: Высш. шк., 1999.
 24. Кемеров, В. Е. Введение в социальную философию : учеб. пособие для вузов / В. Е. Кемеров. – М. : Аспект Пресс, 1996.
 25. Крапивенский, С. Э. Общий курс философии : учеб. / С. Э. Крапивенский. – Волгоград : Комитет по печати, 1998.
 26. Крапивенский, С. Э. Социальная философия : учеб. для вузов. / С. Э. Крапивенский. – 3-е изд., испр. и доп. – Волгоград: Комитет по печати, 1996.
 27. Курбатов, В. И. История философии: конспект / В. И. Курбатов. – Ростов н/Д : Феникс, 1997.
 28. Лосский, Н. О. История русской философии / Н. О. Лосский. – М. : Наука, 1991.
 29. Марков, Б. Ф. Философская антропология. Очерки истории и теории : учеб. пособие / Б. Ф. Марков. – СПб. : Лань, 1997.
 30. Миронов, В. В. Философия : учеб. / В. В. Миронов. – М. : Проспект, 1998.
 31. Момджян, К. Х. Введение в социальную философию : учеб. пособие / К. Х. Момджян. – М. : Высш. шк., 1997.
 32. Новиков, А. И. История русской философии X–XX веков : учеб. пособие / А. И. Новиков. – СПб. : Лань, 1999.
 33. Основы современной философии : учеб. для вузов / под ред. М. Н. Росенко. – СПб. : Лань, 1997.

34. Осборн, Р. Восточная философия / Р. Осборн, В. Л. Борин. – Ростов н/Д : Феникс ; М. : Зевс, 1997.
35. Основы философии в вопросах и ответах : учеб. пособие. – Ростов н/Д : Феникс ; М. : Зевс, 1997.
36. Очерки социальной философии : учеб. пособие / под ред. К. С. Пигрова. – СПб. : Санкт-Петербургский гос. ун-т, 1998.
37. Радугин, А. А. Философия: Курс лекций : учеб. пособие для вузов / А. А. Радугин. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Центр, 1997.
38. Реале, Дж. Западная философия от истоков до наших дней : в 4 т. / Дж. Реале, Д. Антисери. – СПб. : Петрополис. – Т. 1 : Античность. – 1994; – Т. 2 : Средневековье (От библейского послания до Макиавелли). – 1994; – Т. 3 : Новое время (От Леонардо до Канта). – 1996; – Т. 4 : От романтизма до наших дней. – 1997.
39. Смирнов, И. Н. Философия : в 2 т. : учеб. для вузов / И. Н. Смирнов, В. Ф. Титов. – М. : Арвазун, 1996.
40. Соколов, В. В. Средневековая философия : учеб. пособие / В. В. Соколов. – М. : Высш. шк., 1979.
41. Спиркин, А. Г. Основы философии : учеб. пособие для вузов / А. Г. Спиркин. – М. : Гардарика, 1999.
42. Степанянц, М. Т. Восточная философия: Ввод. курс. Избранные тексты / М. Т. Степанянц. – М. : «Восточная литература» РАН, 1997.
43. Философия : учеб. / под ред. В. Н. Лавриненко. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Юристь, 1998.
44. Философия : учеб. пособие / под ред. Н. И. Жукова. – 4-е изд., испр. и доп. – Минск : НТЦ «АПИ», 1999.
45. Философия истории : учеб. пособие / под ред. А. С. Панарина. – М. : Гардарика, 1999.
46. Философия : учеб. / под ред. В. Д. Губина, Т. Ю. Сидорина, В. П. Филатова. – М. : ТОНЯОБЕ, 1997.
47. Философия. Ч. I. История философии : учеб. пособие для вузов / под ред. В. И. Кириллова, С. И. Попова, А. Н. Чумакова. – М. : Юристь, 1996.
48. Философия. Ч. II. Основные проблемы философии / под ред. В. И. Кириллова. – М. : Юристь, 1997.
49. Философия : учеб. для вузов / под ред. В. И. Лавриненко, В. П. Ратникова. – М. : Культура и спорт: ЮНИТИ, 1998.

50. Философия: Основные идеи и принципы : попул. очерк / под общ. ред. А. И. Ракитова. – М. : Политиздат, 1990.
51. Философия : учеб. для вузов / отв. ред. В. П. Кохановский. – Ростов н/Д : Феникс, 1999.
52. Философия : учеб. для вузов / под ред. Л. А. Никитич. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2000.
53. Чанышев, А. Н. Философия древнего мира : учеб. для вузов / А. Н. Чанышев. – М. : Высш. шк., 2001.
54. Шаповалов, В. Ф. Основы философии. От классики до современности : учеб. пособие для вузов / В. Ф. Шаповалов. – М. : Фанр-пресс, 1998.
55. Шаронов, В. В. Основы социальной антропологии : учеб. / В. В. Шаронов. – СПб. : Лань, 1997.

II. Довідкова література

1. Алексеев, П. В. Философы России XIX–XX столетий. Биографии, идеи, труды / П. В. Алексеев. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Академический проект, 1999.
2. Блинников, Л. В. Великие философы : слов.-справ. / Л. В. Блинников. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Логос, 1997.
3. Краткий философский словарь / под ред. А. П. Алексеева. – М. : Прогресс, 1998.
4. Русская философия : малый энцикл. слов. / под ред. В. С. Егорова, Е. А. Жукова, Л. В. Пеняева. – М.: Наука, 1995.
5. Современная западная философия: слов. – М. : Политиздат, 1991.
6. Современный философский словарь / под ред. Л. П. Кемерова. – М. : Бишкек, Екатеринбург, 1996.
7. Философский словарь / под ред. И. Т. Фролова. – 6-е изд. доп. – М. : Политиздат, 1991.
8. Философский энциклопедический словарь / ред.-сост. Е. Ф. Губский, Г. В. Кораблева, В. А. Лутченко. – М. : ИНФРА, 1998.

III. Хрестоматії

1. Дягилев, В. В. Хрестоматия по занимательной философии : учеб. пособие / В. В. Дягилев. – М. : Центр, 1996.
2. Мир философии : кн. для чтения в 2 ч. Ч. 1. Исходные философские проблемы, понятия и принципы / сост. П. С. Гуревич, В. И. Столяров. – М. : Политиздат, 1991.
3. Мир философии : кн. для чтения в 2 ч. Ч. 2. Человек. Общество. Культура / сост. П. С. Гуревич, В. И. Столяров. – М. : Политиздат, 1991.
4. Современная философия: слов. и хрест. / сост. А. В. Жарков, Е. В. Золотухина, В. П. Кохановский. – Ростов н/Д : Феникс, 1995.

5. Современная философия науки: знание, рациональность, ценности в трудах мыслителей запада : хрест. / сост. А. А. Печенкин. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Логос, 1996.

6. Философия истории в России: хрест. / сост. П. В. Алексеев, А. В. Панин. – М. : Проспект, 1996.

7. Хрестоматия по философии: учеб. пособие / сост. П. В. Алексеев, А. В. Панин. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Проспект, 1997.

8. Хрестоматия по философии: учеб. пособие / отв. ред. В. П. Кохановский, В. П. Яковлев. – Ростов н/Д : Феникс, 1997.

9. Хрестоматия по философии: учеб. пособие / сост. П. В. Алексеев, А. В. Панин. – М. : Теис, 1996.

10. Хрестоматия по философии: учеб. пособие / под ред. А. А. Радугина. – М. : ЦЕНТР, 1998.

7. Список загальнодоступних інтернет-ресурсів

Для самої роботи з курсу «Філософія» можна використовувати літературу в електронному вигляді. Існує багато інтернет-ресурсів, де можна знайти літературу з філософії. Рекомендуємо користуватися наступними інтернетбібліотеками:

<http://elibrary.ru/> - Наукова електронна бібліотека

<http://enlightenment.boom.ru/index.html> - Гуманітарно-естетична бібліотека

http://lib.pomorsu.ru/elib/text/phil_tr.htm бібліотека з філософії <http://lib.ru/> Бібліотека

Максима Мошкова <http://www.encyclopedia.ru/> - "Світ енциклопедій"

(енциклопедичні видання, словники) <http://alergia.net/>

http://www.emory.edu/INTELNET/virt_bibl.html - Бібліотека М. Епштейна

<http://cyrill.newmail.ru/> - тексти з бібліотеки античної літератури <http://www.vehi.net/> «Вехи»

- бібліотека російської релігійно-філософської та художньої літератури

<http://www.materialist.kcn.ru/index.htm> "Библиотека материалиста" - матеріали з філософії, суспільних дисциплін та політекономії <http://www.public.ru/1.asp> - публікації російських

періодичних видань з 1990 р. <http://psylib.kiev.ua/> - Психологічна бібліотека Київського фонду сприяння розвитку психологічної культури

<http://lib.rus.ec/> Загальна бібліотека <http://www.neva.ru>

Бібліотека Академії наук

<http://www.inion.ru/index.htm> Інститут наукової інформації з суспільних наук

<http://www.philosophy.ru/library/library.html> Електронна бібліотека Інституту філософії РАН

<http://ihtik.lib.ru> Бібліотека «Ихтика»

<http://aristotel.fatal.ru/index/HTMLs/filosofiya.htm> бібліотека з філософії та релігії

<http://www.philosophy.ru/> - спеціалізована філософська бібліотека

<http://yanko.lib.ru/gum.html> бібліотека Янко Слава <http://alergia.net/1/> бібліотека з філософії та психології